

Kérdőíves vizsgálatok

A kérdőíves vizsgálat fogalma, célja, fajtái

Fogalma:

- A tudományos adatgyűjtés egyik módszere
- Kérdőív segítségével térképezik fel a megkérdezettek véleményét, tudását, ismereteit a kutatott jelenségről, tárgyról

Célja:

- Valamilyen jelenség, dolog, esemény jellemzése, leírása a nyert adatok alapján
- Elő kutatások során felállított előhipotézis igazolása vagy elvetése → további kutatások irányát megszabhatja
- Lehet vélemények megismerése egy adott projektről

Fajtái:

- 1 alkalommal végzett
- Alkalomszerűen, egyszer megismételt
- Tervszerűen, egyszer megismételt
- Többször, véletlenszerű időközökben megismételt
- Többször, tervezett időpontokban megismételt

A kérdőíves vizsgálat feladatai, fázisai

1. Előzetes tájékozódás, a kutatási probléma, kérdés megfogalmazása
2. A probléma alapvető fogalmainak meghatározása (konceptualizálás), a téma indikátorainak megtalálása
3. Döntés a vizsgálati alapsokaságról és az abból vett minta nagyságáról, a kérdőív kitöltésének módjáról; arról, hogy beavatkozás nélküli vagy beavatkozással vizsgálatot végzünk
4. A kérdőív tervezése, összeállítása
5. A kérdőív kitöltése
6. Az adatok értékelése, következtetések levonása

Kérdőíves vizsgálat - hibalehetőségek

- ▶ Probléma megfogalmazásánál: nem a téma leglényegesebb fogalmait találjuk meg, nem tudunk megfelelő **indikátor**okat csatolni a témához
- ▶ Fogalmak meghatározásánál: nem sikerül a célkitűzés szempontjából legfontosabb fogalmakat megtalálni ill. azokat a változókat hozzájuk rendelni, amelyekből hasznosítható eredmények születhetnének
- ▶ Kérdések megfogalmazásánál: Hogyan kérdezzünk...
  - ▶ ... udvariasan, de hatásosan?
  - ▶ Hogyan ne legyen félreérthető vagy bonyolult a kérdés?
  - ▶ Hibalehetőség: kérdés tartalma, formája, hossza
- ▶ Mintavétel során: pl. alapsokaság meghatározása (populáció valóban az adott kérdéskörnek megfelelő legyen)
- ▶ Kérdőív készítése: pl. rosszul határozzuk meg a legfontosabb kérdésköröket, nem megfelelő a kérdések sorrendje stb.
- ▶ Egyéb hibalehetőség: pl. kérdezés helyszínének, időpontjának hibás megválasztása, nem megfelelő légkör

Indikátorok: valamely dolog, jelenség jellemzői, amelyek mérhetővé tehetőek

A kérdőív összeállítása

Bevezető rész:

- ▶ Kérdőív címe
- ▶ Kérdőív célja
- ▶ Kor, nem, szakmai tapasztalat, lakhely stb.

Érdemi rész:

- ▶ Kérdéscsoportokba rendezett kérdések

Befejező rész:

- ▶ Pl. esszékérdésben lehetővé tesszük a megkérdezett számára gondolatainak összefoglalását, véleményalkotását
- ▶ köszönetnyilvánítás

Kérdéstípusok

Célját tekintve:

- ▶ Főkérdések: amelyekből a kutatás céljának megfelelő következtetések levonhatóak
- ▶ Motiváló kérdések: amelyektől a kérdezetteknek kialakul és fennmarad a kedve a kitöltéshez
- ▶ Mellékkérdések: nem tartoznak szorosan a témához, de árnyalják a főkérdésekre adott válaszokat

Válaszadás formája szerint:

- ▶ Nyílt kérdés: szabad a lehetőség a válaszok számában, tartalmában
- ▶ Zárt kérdés: előre megadott válaszokból kell választani (feleleltválasztós kérdések: egy- és többválasztós kérdések)
- ▶ Rangsoroló kérdés: rangsorba kell állítani valamilyen szempont szerint a dolgokat
- ▶ Mérték- vagy skálaformáló kérdés: a válaszokat rangsorolja és elhelyezi egy skálán a kitöltő

Kérdéstípusok

Formájukat tekintve:

- ▶ Kiegészítendő kérdés: pl. Ki ellenőrzi Önöknél a településen a vízminőséget?
- ▶ Eldöntendő kérdés: pl. Ön beépíttetne víztisztító készüléket a vízvezetékükbe?
- ▶ Választó kérdés: pl. A víztisztítás vegyi vagy biológiai módszerét preferálná?

Mérték- és skálaformáló kérdésekre adható válaszok:

- ▶ Gyakoriságot kifejező: soha, ritkán, néha, gyakran, mindig
- ▶ Intenzitást kifejező: egyáltalán nem, alig, közepes mértékben, eléggé, rendkívül
- ▶ Valószínűséget kifejező: semmi esetre sem, valószínűleg nem, talán, eléggé valószínű, egész biztosan
- ▶ Kijelentéseket értékelő: teljesen hibás/nem igaz, meglehetősen hibás, igaz is meg nem is, meglehetősen igaz, teljesen igaz

A kérdések gyakran feladat formájában fogalmazódnak meg (pl. Rangsorolja! Válassza ki!)